

NEJ TILL NEUTRALA TOBAKSFÖRPACKNINGAR

Sammanfattning av remissvar gällande
En översyn av Tobakslagen (SOU 2016:14)

Sammanfattning

Ett enigt näringsliv riktar massiv kritik mot förslagen om neutrala tobaksförpackningar och exponeringsförbud för tobak. Det är slutsatsen efter att remissinstanserna har fått säga sitt om tobaksdirektivsutredningens slutbetänkande *En översyn av Tobakslagen (SOU 2016:14)*.

Branschorganisationer som *Företagarna*, *Livsmedelsföretagen*, *Svensk bensinhandel*, *Convenience Stores Sweden* är några exempel på remissinstanser inom branschen som varnar för att förslagen i regeringens tilläggsdirektiv innebär betydande ingrepp i varumärkesrätten som på sikt kan leda till ökad illegal försäljning, lägre intäkter och ökade administrativa kostnader för servicehandeln samt en omfattande butiksdöd på landsbygden.

Kritik kommer även från myndigheter som *Patent- och registreringsverket*, samt från domstolar, handelskamrar och expertorganisationer. Dessa varnar för att regeringens förslag kan komma att urvattna svensk grundlag samt leda till fler handelshinder och försvårad export till följd av ett exponeringsförbud och neutrala förpackningar. Även internationella aktörer som *American Chamber of Commerce in Sweden*, som i sin tur har samlat ett stort antal stödjande signaturer, har valt att engagera sig mot regeringens förslag – vilket är ovanligt i Sverige.

Anhängarna till samma typ av förslag hämtas främst från vissa kommuner, landsting, länsstyrelser, anti-cancerorganisationer samt grupperingar inom läkarkåren. Dessa har i sina remissvar valt att endast beakta möjliga folkhälsovinster utan att väga in andra eventuella konsekvenser av regeringens förslag.

Convenience Stores Sweden har genomfört denna sammanställning av inkomna remissvar i syfte att visa på den omfattande kritik och oro för de negativa konsekvenser som kan följa av regeringens förslag om exponeringsförbud av tobaksprodukter samt neutrala tobaksförpackningar.

Bakgrund

Den första mars 2016 överlämnade regeringens särskilde utredare Göran Lundahl Tobaksdirektivs-utredningens slutbetänkande *En översyn av Tobakslagen (SOU 2016:14)* till folkhälsominister Gabriel Wikström (S). Remisstiden blev satt till och med den första juli 2016.

Tobaksdirektivsutredningens slutbetänkande innehåller förslag på implementering av de krav som ingår i Europeiska Unionens (EU:s) nya tobaksdirektiv, TPD II. Enligt det nya direktivet ska bland annat varningsbilder täcka 65 procent av tobakspaketen, samt smaksatta cigaretter förbjudas och e-cigaretter regleras. Regeringen uppdrog dock åt Göran Lundahl att även utreda frågor utanför EU:s nya tobaksdirektiv så som ett exponeringsförbud av tobaksprodukter samt ett eventuellt införande av neutrala tobaksförpackningar.

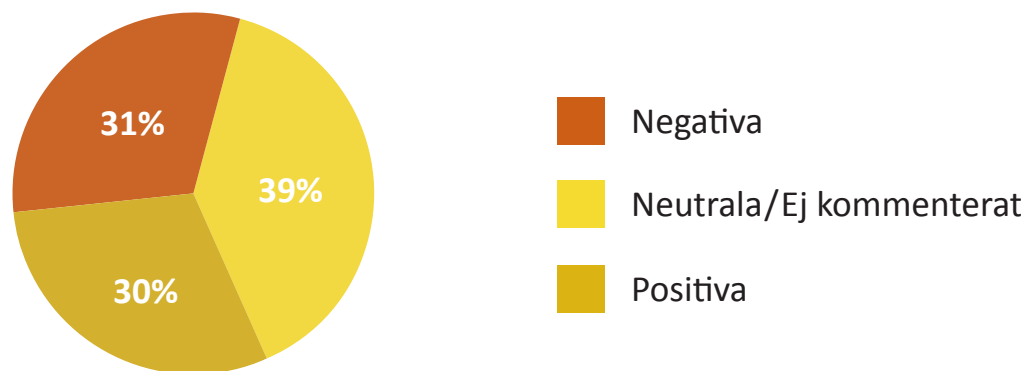
I korthet innebär exponeringsförbudet att tobakspaket i framtiden skulle säljas bakom disk och inte exponeras för potentiella kunder i butik. Statliga förpackningar handlar däremot om att cigaretter skulle säljas i dekorfria paket som alla har samma neutrala färg, oavsett märke, samt att varumärket skrivs med ett neutralt typsnitt.

Neutrala förpackningar har redan införts i exempelvis Australien, Storbritannien och Norge. EU-domstolen fastslog nyligen att införandet av neutrala förpackningar inte strider mot reglerna för EU:s inre marknad och att det därmed står medlemsländerna fritt att genomdriva reformen i syfte att främja folkhälsan. Dock strider förslaget de facto mot svensk grundlag.

Redan dagens skyldighet att förse tobaksförpackningar med varningstexter utgör en begränsning av den rådande svenska Tryckfrihetsförordningen då dagens lagstiftning gör gällande alla tryckta skrifter ska bedömas likvärdigt, så man i rättsbedömningen inte tar ställning till texternas innehåll. Göran Lundahl har mot denna bakgrund konstaterat att införandet av neutrala förpackningar skulle strida ytterligare mot Tryckfrihetsförordningen samt att ett införande av neutrala förpackningar skulle kräva en grundlagsändring.

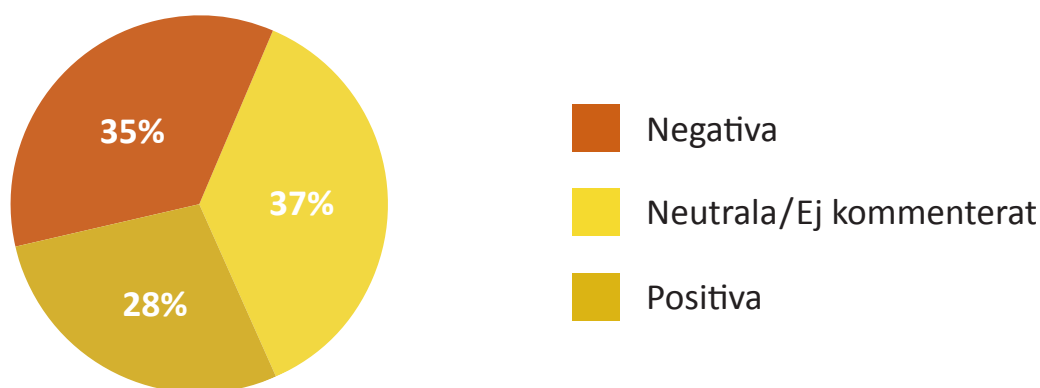
I den internationella debatten om neutrala tobaksförpackningar har kritiska instanser påtalat att reformen även riskerar att försvaga den immateriella äganderätten globalt, försvåra internationella frihandelsavtal, öka graden av byråkrati samt bereda vägen för utökad illegal handel med tobaksprodukter kopplat till organiserad brottslighet och terrororganisationer.

Massiv kritik mot neutrala förpackningar

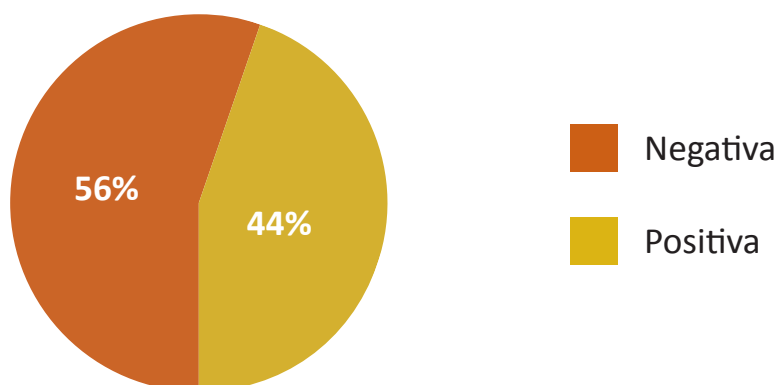
Totalt inkom 146 remisser till Socialdepartementet. Exklusive privatpersoner blev antalet 143. Cirkeldiagrammet ovan visar att 31 procent (exkl privatpersoner) av remissvaren var negativt inställda till förslaget om neutrala förpackningar.

Statistiken blir emellertid en annan om man exempelvis inkluderar de organisationer som undertecknar *American Chambers of Commerce in Swedens* remissvar. Med dessa inkluderade ser statistiken ut på följande vis:

Dessutom är en betydande andel av remissinstanserna som motsätter sig ett införande av neutrala förpackningar branschorganisationer liksom *Convenience Stores Sweden*, *Företagarna*, *Svensk Handel*, *Svenskt Näringsliv*, *Sveriges Marknadsförbund* och *Svensk Bensinhandel* vilka representerar hundratals och i somliga fall tusentals företag och entreprenörer. Tillsammans ger dessa organisationers remissvar alltså uttryck för en stor del av det samlade näringslivets syn på såväl exponeringsförbud som neutrala förpackningar.

Om man därefter exkluderar de remissvar som inte berör frågorna om neutrala förpackningar framgår att en tydlig majoritet av de svarande instanserna riktar skarp kritik mot förslagen i regeringens tilläggsdirektiv.

Remissinstanserna som motsätter sig neutrala förpackningar

44 remissinstanser har insänt svar till Socialdepartementet som kritiserar eller vänder sig mot förslaget om neutrala förpackningar. Bland dessa remissvar återfinns allt ifrån myndigheter till företag och branschorganisationer. Dock är det tydligt att det framförallt är inom näringslivet som motståndet mot neutrala tobaksförpackningar är som starkast samt inom myndigheter och organisationer med uppdrag att värna svensk tryckfrihet eller immateriell äganderätt. Några av de mer framträdande instanserna som riktar kritik mot förslaget är: *Patent- och registreringsverket*, *Svenskt Näringsliv*, *Tidningsutgivarna (TU)*, *Svenska Journalistförbundet* och *The American Chamber of Commerce in Sweden*.

Nedan listas huvudargumenten mot Tobaksdirektivsutredningens slutbetänkande avseende frågan om exponeringsförbud och neutrala förpackningar:

Grundläggande brister i Tobaksdirektivsutredningen

Flera remissinstanser anser att det finns betydande och rent av grundläggande brister i Tobaksdirektivsutredningens slutbetänkande. Bland dessa kan nämnas *ISDP*, *IFS*, *Svensk Bensinhandel* och *Convenience Stores Sweden*. Vi ifrågasätter utredningens motiveringar till åtgärderna att införa exponeringsförbud och krav på neutrala tobaksförpackningar: "Vi anser att motiveringarna brister i helhetsperspektiv, kritiskt förhållningssätt och uttömmande konsekvensbeskrivningar. Motiveringarna förefaller inte ha genomgått en tillförlitlig proportionalitetsprövning. Därför bör utredningen kompletteras."

Införande av neutrala förpackningar ökar de administrativa kostnaderna för handeln

Remissinstanser som representerar detaljhandeln oroas av de administrativa samt utbildnings- och arbetsrelaterade kostnader som kan följa med neutrala förpackningar samt hur det kan komma att påverka lönsamheten för handeln i stort, inte minst på svensk landsbygd. *Svensk Bensinhandel* skriver bland annat: "Att de effekter för glesbygdshandeln som ökade omkostnader och administrativa avgifter kommer att medföra inte problematiseras i utredningen gör att den inte ger en rättvis bild av tobakspolitikens näringspolitiska konsekvenser."

Neutrala förpackningar leder till ökad smuggling och illegal handel

Internationella Företagarföreningen i Sverige, *Privab* samt *The Institute for Security and Development Policy (ISDP)* är exempel på remissinstanser som ser att förslaget om neutrala förpackningar kan leda till att den illegala handeln med tobak breder ut sig. *ISDP* skriver följande i sitt remissvar: "Vi kan hamna i en situation där den legala i delar konkurreras ut av den illegala, där pengar flyttas ut i skuggekonomin och finansierar organiserad brottslighet. Allt detta utan en reell minskning av tobakskonsumtionen, vilket är regeringens uttalade mål med de nya förslagen."

Neutrala förpackningar riskerar att sprida sig till andra varugrupper

Ett antal remissinstanser befarar även att ett införande av neutrala förpackningar kan komma att utgöra ett prejudikat för liknande lagstiftning för andra produkter. En av de instanser som uttrycker oro för denna utveckling är *Svenskt Näringsliv* som skriver följande i sitt remissvar: "Den diskussion som nu förs om att ev. införa krav på neutral förpackning av tobaksvaror kan, om den realiserar, komma att skapa ett prejudikat inför framtiden. Vilken blir den nästa politiskt misshagliga produktkategorin att ställas inför ett krav om neutral förpackning och förbud mot användande av logotyper? Denna fråga är inte ställd retoriskt, i ett försök att vinna en billig poäng, utan återspeglar en djupt känd oro för att politiken i allt högre grad synes inställd på att förvränga eller sätta sig över marknadsekonomins spelregler."

Utöver ovanstående invändningar kan konstateras att neutrala förpackningar och exponeringsförbud dessutom kan urholka den svenska Tryckfrihetsförordningen och försvaga den immateriella äganderätten. Bland annat skriver *Patent- och registreringsverket* i sitt remissvar att: "Ett krav på neutrala tobaksförpackningar skulle innebära ett ingripande som avsevärt begränsar varumärkesinnehavarens möjlighet att utöva den rätt till sina varumärken som normalt tillkommer honom eller henne". Även *Företagarna* konstaterar att: "Staten har till uppgift att skydda varumärkesrätten och upprätthålla ett starkt, konsekvent och förutsägbart skydd. De förslag om neutrala förpackningar som utredningen

föreslagit innebär i praktiken ett varumärkesförbud för dessa produkter. I och med en sådan åtgärd undergrävs en viktig princip om varumärkesrätten, och förutsättningar som fram tills nu tagits för givna slås undan. Detta skapar en välgrundad oro i andra företag, inklusive hos många av *Företagarnas* medlemmar.

Varumärkesskyddets framtid blir oförutsägbart, vilket i sig får negativa konsekvenser för företagsklimatet, investeringsviljan och handeln.

Flera remissinstanser varnar dessutom för att ett införande av neutrala förpackningar kan få konsekvenser för Sveriges handelsrelationer med omvärlden. *Svensk Industriförening (Sinf)* och *The American Chamber of Commerce in Sweden* är två insatser som hyser dessa farhågor. *Sinf* skriver följande i sitt remissvar: "Sinf vill, utifrån ett frihandelsperspektiv och svenska företags-intressen, varna för de negativa konsekvenser som kan komma att uppstå till följd av kravet, t ex i form av restriktioner och bojkotter riktat mot svenska handelsintressen på tillväxtmarknader."

Remissinstanserna som förespråkar neutrala förpackningar

43 remissinstanser har insänt svar till Socialdepartementet som ställer sig bakom införandet av neutrala tobaksförpackningar. Bland dessa återfinns uteslutande kommuner, landsting, länsstyrelser, anti-cancerorganisationer samt vissa läkare. Dessa tar inte någon hänsyn till vilka juridiska eller praktiska konsekvenser som skulle följa med ett införande av förslagen i regeringens tilläggsdirektiv utan uppehåller sig uteslutande vid förslagens förmodade effekter på folkhälsan.

Neutrala remissvar

56 remissinstanser har ställt sig neutrala eller har valt att inte kommentera frågan om neutrala förpackningar/exponeringsförbud.

Citat från remissinstanser negativa till förslaget om neutrala förpackningar

Remissinstans	Citat
Convenience Stores Sweden	<i>Vi anser att motiveringarna (till exponeringsförbud och neutrala förpackningar, författarens anm.) brister i helhetsperspektiv, kritiskt förhållnings-sätt och uttömmande konsekvensbeskrivningar. Motiveringarna förefaller inte ha genomgått en tillförlitlig proportionalitetsprövning. Därför bör utredningen kompletteras.</i>
Patent- och registreringsverket	<i>Ett krav på neutrala tobaksförpackningar skulle innebära ett ingripande som avsevärt begränsar varumärkesinnehavarens möjlighet att utöva den rätt till sina varumärken som normalt tillkommer honom eller henne.</i>
Tidningsutgivarna (TU)	<i>Även om det kanske kan tyckas att 'förpackningar' och budskap därpå inte har så mycket med yttrandefriheten att göra, så är styrkan i grundlagsskyddet just det att det är formbundet och inte knutet till ändamål eller syfte med en publicering. Är något tryckt så åtnjuter det grundlagens skydd och detta är viktigt att hålla fast vid. (...) Om vi får en utveckling där det man ogillar delegeras ut från det grundlagsskyddade området, återstår på sikt inte så mycket av grundlagsskyddet.</i>
Svenska Journalistförbundet	<i>Regeringen har bedömt att reglerna om hälso- varningar kan införas utan att något uttryckligt undantag i TF finns. Journalistförbundet delar inte den bedömningen. Inskränkningar av yttrandefriheten ska framgå tydligt av undantag i TF. Detta följer av exklusivitetsprincipen, TF 1 kapitlet 3 §. Det är enligt Journalistförbundets mening olyckligt att regeringen inte respekterar den principen.</i>
Dagligvaruleverantörernas Förbund (DLF)	<i>Att ändra tryckfrihetsförordningen i syfte att in-skränka informationsgivning kring en viss produkt-kategori är, enligt DLF, ett oproportionerligt stort ingrepp.</i>
Svensk Bensinhandel	<i>Att de effekter för glesbygdshandeln som ökade omkostnader och administrativa avgifter kommer att medföra inte problematiseras i utredningen gör att den inte ger en rättvis bild av tobakspoliti-kens näringspolitiska konsekvenser. Därför måste Svensk Bensinhandel avfärda konsekvensanalysen som allvarligt bristfällig.</i>

Remissinstans	Citat
Privab	<p><i>Dock är det uppenbart att de förslag som utredaren lagt kommer att medföra betydande omkostnader för omstrukturering av handeln och långsiktiga kostnader i form av ett betydande utbildningsbehov för handelns butikspersonal, då det huvudsakliga ansvaret för all form av kundkommunikation om tobakssortimentet och de enskilda produkternas egenskaper läggs på butikerna.</i></p>
The Institute for Security and Development Policy (ISDP)	<p><i>Vi anser dock att utredningsarbetet mycket bristfälligt berört frågan om illegal handel, och därtill spelat ned riskerna. Regeringen bör avvakta med förslagen om neutrala tobaksförpackningar och exponeringsförbud mot tobaksprodukter innan en mer fullödig analys har genomförts. Att inte redan på förhand ta hänsyn till riskerna med illegal handel kan komma att bli mycket dyrt. Vi kan hamna i en situation där den legala i delar konkurreras ut av den illegala, där pengar flyttas ut i skuggekonomin och finansierar organiserad brottslighet. Allt detta utan en reell minskning av tobakskonsumtionen, vilket är regeringens uttalade mål med de nya förslagen.</i></p>
Näringslivets Delegation för Marknadsrätt (NDM)	<p><i>Neutrala förpackningar skulle kraftigt kringskära producenternas möjlighet att använda sina egna varumärken på de egna produkterna. Det kan inte råda någon tvekan om att detta är ett direkt ingrepp i äganderätten.</i></p>
Sprit & Vinleverantörsföreningen	<p><i>Vi anser, i likhet med utredningen, att ett tvång att använda neutrala förpackningar rent principiellt skulle utgöra en ingripande åtgärd gentemot varumärkesinnehavarna, och i praktiken innebära ett varumärkesförbud. Vi ser flera legala problem med en sådan reglering. Vi anser inte att endast varumärkesnamn (ordmärken) är tillräckliga för att produkter inom samma kategori skall kunna särskiljas. Tillverkarna fråntas möjligheten att inarbeta och individualisera sina varumärken. En av varumärkets grundläggande funktioner omintetgörs. Vi ser också en ökad risk för förfalskning och illegal handel, något som redan idag är ett stort problem inom flera kategorier. Minskad möjlighet till identifiering och kontroll ökar möjligheterna för organiserad brottslighet.</i></p>

Remissinstans	Citat
Internationella Företagarföreningen i Sverige	<p>Med hänseendet till tusentals småföretagare verksamma inom servicehandeln ser Internationella Företagarföreningen i Sverige (IFS) med stor oro på de effekter som sannolikt riskerar att följa av förslaget att införa exponeringsförbud för tobaksprodukter i butiker samt kravet på neutrala tobaksförpackningar. Förutom de kostnader som förändringarna medför och som läggs på företagen, finns det en påtaglig risk för att regelförändringarna i stället gynnar illegal handel med tobak. IFS uppfattar en sådan utveckling som kontraproduktiv till vad utredningen syftar till, nämligen att eliminera och motverka illegal handel och öka kontrollen av tobaksbruket.</p>
Sveriges Marknadsförbund	<p>Marknadsförbundet drar därför slutsatsen att införandet av neutrala förpackningar innebär att företag får sina tillgångar konfiskerade som en direkt konsekvens av att leverantörer berövas rätten att fritt göra bruk av sina varumärken. Vi bedömer att detta skulle strida mot grundläggande principer om såväl yttrandefrihet som varumärkesrätt. Marknadsförbundet anser vidare att en sådan utveckling skulle vara oroande och utesluter inte att varumärkesrätten kan urholkas i sin helhet om neutrala förpackningar på sikt blir en fråga för andra varor inom detaljhandeln.</p>
Företagarna	<p>Staten har till uppgift att skydda varumärkesrätten och upprätthålla ett starkt, konsekvent och förutsägbart skydd. De förslag om neutrala förpackningar som utredningen föreslagit innebär i praktiken ett varumärkesförbud för dessa produkter. I och med en sådan åtgärd undergrävs en viktig princip om varumärkesrätten, och förutsättningar som fram tills nu tagits för givna slås undan. Detta skapar en välgrundad oro i andra företag, inklusive hos många av Företagarnas medlemmar. Varumärkesskyddets framtid blir oförutsägbart, vilket i sig får negativa konsekvenser för företagsklimatet, investeringsviljan och handeln.</p>

Remissinstans	Citat
Svenskt Näringsliv	<p><i>Den diskussion som nu förs om att ev. införa krav på neutral förpackning av tobaksvaror kan, om den realiseras, komma att skapa ett prejudikat inför framtiden. Vilken blir den nästa politiskt misshagliga produktkategorin att ställas inför ett krav om neutral förpackning och förbud mot användande av logotyper? Denna fråga är inte ställd retoriskt, i ett försök att vinna en billig poäng, utan återspeglar en djupt känd oro för att politiken i allt högre grad synes inställd på att förvränga eller sätta sig över marknadsekonomins spelregler – utan att vilja betala priset.</i></p>
Svensk Industriförening (Sinf)	<p><i>Svensk Industriförening (Sinf) avvisar kravet på neutrala förpackningar på tobak eftersom det innebär ett förbud för bolag att använda sig av sin immateriella egendom. Varumärkesrätten är en positiv rätt och det föreliggande kravet medför allvarliga konsekvenser på immaterialrättens område. I tillägg vill Sinf, utifrån ett frihandelsperspektiv och svenska företagsintressen, varna för de negativa konsekvenser som kan komma att uppstå till följd av kravet, t ex i form av restriktioner och bojkotter riktat mot svenska handelsintressen på tillväxtmarknader.</i></p>
The American Chamber of Commerce in Sweden	<p><i>The exclusion of tobacco from the TPP's chapter on investment protection rights is mild in comparison with the intent and effect of depriving the tobacco industry from the protection of trademark law. The role of trademarks for modern commerce cannot be exaggerated, and for a Swedish economy that increasingly expands on the back of trademark-based business strategies it should be acknowledged that it is highly unlikely that a Swedish plain packaging regulation would not pass unnoticed by countries whose companies are harmed by it. We believe that such a measure would undermine the chances of a successful conclusion to TTIP.</i></p>

Citat av remissinstanser negativa till förslaget om exponeringsförbud

Remissinstans	Citat
Convenience Stores Sweden	<i>Utredningen antar att åtgärderna att införa krav på neutrala tobaksförpackningar och exponeringsförbud av tobaksvaror vid försäljningsställen kommer att medföra effekter i form av minskat tobaksbruk. Men tobaksbruket i Sverige minskar stadigt sedan många år och med genomförandet av EU:s tobaksproduktdirektiv finns det anledning att anta att denna utveckling kommer att fortsätta, också i relativt sett högre takt än vad som varit fallet om EU:s tobaksproduktdirektiv inte skulle implementeras 2016. Frågan är då hur lämpligt och nödvändigt det är att införa krav på neutrala förpackningar och exponeringsförbud sett till utvecklingstendensen och det nya direktivet med dess förväntade effekter?</i>
DLF	<i>DLF:s erfarenheten av samhällsdebattens skiftningar är att olika produktkategorier kan hamna i fokus för debatter om folkhälsa, etik och miljö. Att öppna för ett exponeringsförbud riskerar att leda till ett "sluttande plan" där samhällsdebattens vändningar plötsligt kan innebära att ytterligare produktkategorier kan drabbas av samma begränsningar</i>
Svensk Bensinhandel	<i>Svensk Bensinhandel ser inte att fler regler är nödvändiga för att påskynda en utveckling som förefaller ske utan politisk inblandning. Därför bör inte Socialdepartementet lägga några konkreta förslag om exponeringsförbud i butik. Ett införande av exponeringsförbud kan komma, med investeringskostnader och ökad arbetstid, att äventyra fortsatt drift av bensinstationer i landsbygd och glesbygd.</i>
EMAB	<i>Vi anser att utredningen inte i någon utsträckning tagit ställning till hur en sådan åtgärd skulle påverka de butiker som tvingas genomföra den. Mycket pekar på att åtgärden kan komma att verka snedvridande, och särskilt negativt påverka mindre butiker, särskilt på glesbygd.</i>

Remissinstans	Citat
Livsmedelsföretagen	<i>Exponeringsförbudet och självbetjäningförbudet innebär också uppenbart försämrad konsumentinformation, särskilt i kombination med neutrala förpackningar och/eller smakmärkningsförbud. En myndig konsument som vill göra ett medvetet val måste rimligen få se hela det i butiken tillgängliga utbudet. I kombination med smakmärkningsförbud och/eller neutrala förpackningar ökar risken med exponeringsförbud för fel vid köpet, alltså att konsumenten genom eget eller handelns misstag helt enkelt inte får den önskade produkten.</i>
Sveriges Annonörer	<i>Sveriges Annonörer anser att Tobaksdirektivsutredningens förslag om ett långtgående och allomfattande exponeringsförbud för tobaksprodukter är en marknadsstörande åtgärd som både är oproportionerligt och kraftigt försvårar för privata näringsidkare att marknadsföra sina produkter. Detta är förvisso exponeringsförbudets avsikt. Vi konstaterar dock att tobaksföretagens möjlighet att marknadsföra sina produkter redan är kraftigt begränsad, i enlighet med rådande tobakslag, samt att de folkhälsopolitiska aspekter som framhålls i Tobaksdirektivsutredningen inte motiverar ett exponeringsförbud mot till exempel specialiserade tobaksbutiker, som inriktar sig på medvetna konsumenter av nischade tobaksprodukter, eller rökavvänjande produkter så som snus</i>

Citat från remissinstanser positiva till förslaget om neutrala förpackningar

Remissinstans	Citat
Stockholms läns landsting	<i>Neutrala tobaksförpackningar bör införas. De kan ha varningstexter och varningsbilder. Det innebär även en begränsad marknadsföring.</i>
Sveriges Kommuner och Landsting/ Regionala Cancercentrum i Samverkan	<i>RCC anser också att neutrala förpackningar är en viktig åtgärd för att minska tobaksbruket och cancerincidensen. Ett bra exempel på detta är Australien där man införde neutrala förpackningar 2012. Mätningar visar att från december 2013 till december 2014 minskade dagligrökandet med 12,2 %.</i>

Remissinstans	Citat
Regional grupp Väst Tobacco Endgame/Rökfritt Sverige 2025	<i>Vad gäller resonemanget kring införandet av neutrala paket är utredningen ofullständig och alltför försiktig i sina förslag. Utredningens försiktighet riskerar att fördröja införandet av ytterligare ett viktigt moment – neutrala paket – i Sverige och därmed låta tobaksindustrin i årtal fortsätta sina härjningar med mål att rekrytera nya köpare av sin livsfarliga produkt.</i>
Riksidrottsförbundet	<i>Varje år dör 12 000 människor av tobaksrökning i Sverige. Riksidrottsförbundet ser därför positivt på att utredningen föreslår åtgärder för att minska tobaksbruket. Samtliga förslag i utredningen kan leda till minskad rökning och leda till rökfria miljöer och detta välkomnar vi.</i>
Tobaksfakta	<i>Vi stöder även utredningens förslag om ett tydliggörande av tillsynsansvaret enligt tobakslagen. Dock finner vi att utredningens överväganden och förslag när det gäller vissa andra områden, är mindre väl utformade. Främst saknas ett konkret förslag om neutrala paket; en reform som redan genomförts eller är på gång i minst 14 länder (bl. a. Frankrike och England).</i>
Landstinget i Västernorrland	<i>Neutrala paket är viktigt att införa för att de anses av barn betydligt mindre attraktiva. Effekterna av hälsovarningarna har ökat efter att man infört neutrala paket i Australien eftersom varningarna framträder tydligare. Fler blir intresserade av att sluta röka.</i>

Fördelning av positiva respektive negativa remissvar avseende frågan om neutrala förpackningar/exponeringsförbud

Negativa	Positiva
BASCAP	A Non Smoking Generation
British American Tobacco	Astma- och allergiförbundet
Circle K – Statoil	Cancerfonden
Dagligvaruleverantörernas Förbund (DLF)	Dalarnas läns landsting – Landstinget Dalarna
EMAB	Folkhälsomyndigheten
Europeiska gemenskaperna Trademark Association (ECTA)	Gotlands kommun (Region Gotland)

Negativa	Positiva
Fiedler & Lundgren – Unionen vid F&L	Hjärt- Lungfonden
Företagarna	IOGT/NTO
Gotlandssnus AB	Jönköpings läns landsting
International Trademark Association (INTA)	Kalmar läns landsting
Internationella Företagarföreningen i Sverige (IFS)	Kvinnoorganisationernas Samarbetsråd i Alkohol- och Narkotikafrågor (KSAN)
JTI Sweden AB	Landstinget Sörmland
Livs-klubben vid Fiedler & Lundgren	Luleå Gymnsieby elevhälsa
Livsmedelsföretagen	Lysekils kommun
Livsmedelsverket	Läkare mot Tobak
Näringslivets Delegation för Marknadsrätt (NDM)	Länsstyrelsen i Kalmar län
Näringslivets Regelnämnd (NNR)	Länsstyrelsen i Kronobergs län
Patent-och registreringsverket (PRV)	Länsstyrelsen i Norrbottens län
Philip Morris AB	Länsstyrelsen i Skåne län
Property Rights Alliance	Länsstyrelsen i Stockholms län
Reitan	Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Skruf Snus AB	Malmö kommun
Snuskommissionen	Nätverket mot cancer
Stockholms Handelskammare	Region Jönköpings län
Svensk Bensinhandel	Regional grupp väst – Tobacco Endgame
Svensk Handel	Riksidrottsförbundet
Svensk industriförening (SINF)	Smart Ungdom
Convenience Stores Sweden	Stockholms läns landsting
Svenska Föreningen mot Piratkopiering	Sunne kommun
Svenska Industrins IP förening (SIPF)	Sveriges Tandhygienistförening
Svenska Journalistförbundet	Svensk sjuksköterskeförening
Svenska Snustillverkarföreningen	Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
Svenska Tobaksleverantörsföreningen	Sveriges Läkarförbund
Svenskt Näringsliv	Sveriges Tandläkarförbund
Sveriges Annonsörer	Sävsjö kommun
Sveriges Marknadsförbund	Tobaksfakta
Swedish Match	Unga Allergiker

Negativa	Positiva
Sydsvenska Industri- och Handelskammaren	VISIR
The Institute for Security and Development Policy (ISDP)	Västerbottens läns landsting
The American Chamber of Commerce in Sweden (AMCHAM)	Västernorrlands läns landsting
Tidningsutgivarna (TU)	Västerviks kommun
Trans Atlantic Business Council (TABC)	Yrkesföreningar mot tobak
Vin & Spritleverantörsföreningen	